

TRIANON

Írásom semmiféle politikai meggyőződést nem tartalmaz. Nem kívánok egyik oldalra sem állni, csupán a tények vizsgálata és a gondolatébresztés a célom. Meggyőződésem, hogy a történelem ismerete nélkül nem tudjuk megítélni sem a jelent, sem a jövőt. Történelmi információinkat is ajánlatos több oldalról beszerezni és azokat összevetni, hogy saját véleményt tudjunk formálni. Csak a múlt összefüggéseinek ismeretében alkothatunk képet és véleményt a jelenről és jövőről.

Osztrák-Magyar Monarchia (1867. 06. 08. és 1918. 10. 31.)

A fenti időszak között fennállt különleges, kettős (dualista) állam, pontosabban államszövetség volt Közép-Európában. Két fele a Magyar Királyság és az Osztrák Császárság volt, melyek a közös uralkodó és a közös ügyként igazgatott külügy, hadügy és az ezekkel kapcsolatos pénzügyek által összekapcsolt önálló államok voltak. Az Oszták-Magyar Monarchia az osztrák uralkodóház és a magyar uralkodó körök közötti kiegyezés következtében jött létre, az erről szóló törvényt Ferenc József magyar király (egyúttal osztrák császár) 1867. július 28-án szentesítette.

Tehát: Önálló államként működtek, de a külügy és a hadügy közös volt. Olyan két állam kapcsolódott össze, ahol Magyarország egy leverett szabadságharcon és a kiegyezésen volt túl. Feloszlásának okai közé tartozott a nemzetiségek függetlenségi törekvései.

A monarchia alatt az országunk vezetői:

Andrássy Gyula	1867. – 1871.
Lónyay Menyhért	1871. – 1872.
Szlávy József	1872. – 1874.
Bittó István	1874. – 1875.
Wenckheim Béla	1875.
Tisza Kálmán	1875. – 1890.
Szapáry Gyula	1890. – 1892.
Wekerle Sándor	1892. – 1895.
Bánffy Dezső	1895. – 1899.
Széll Kálmán	1899. – 1903.
Khuen-Héderváry Károly	1903.
Tisza István	1903. – 1905.
Fejérváry Géza	1905. – 1906.
Wekerle Sándor	1906. – 1910.
Khuen-Héderváry Károly	1910. – 1912.
Lukács László	1902. – 1913.
Tisza István	1913. – 1917.
Esterházy Móric	1917.
Wekerle Sándor	1917. – 1918.
Hadik János	1918.10.30 - 31.

A monarchia utáni Magyarország

Első Magyar Köztársaság

Károlyi Mihály gróf (1875. 03. 04. – 1955. 03. 18.)

Első magyar köztársaság miniszterelnöke (1918. 10. 31. – 1919. 01. 11.)

Első magyar köztársaság köztársasági elnöke (1919. 01. 11. – 1919. 03. 21.)

Berinkey Dénes 1919. 01. – 03.

Magyar Tanácsköztársaság

Garbai Sándor 1919. 03. – 08.

Peidl Gyula 1919. 08.

Ellenferradalmi kormány

Károlyi Gyula 1919. 05. – 07.

P. Ábrahám Dezső 1919. 07. – 08.

Második Magyar Királyság

Friedrich István 1919. 08. – 10.

Huszár Károly 1919. 10. – 1920. 03.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós (1868. 06. 18. – 1957. 02. 09)

A Magyar Királyság kormányzója (1920. 03. 01. – 1944. 10. 16.)

Simonyi-Semadam Sándor 1920. 03. – 07.

(trianon aláírása)

Teleki Pál 1920. 07. – 1921. 04.

Bethlen István 1921. – 1931.

A monarchia és az utána következő évek alatt (1867-1920) vezetők és államformák jöttek mentek. A stabilitás hiánya magával hozza a sebezhetőséget.

Első Világháború (1914. július 28. – 1918. november 11.)

Ürügy a sarajevói merénylet (Ferenc Ferdinánd meggyilkolása)

Osztrák-magyar hadüzenet Szerbia ellen.

Kiváltó ok:

A gyarmatbirodalmak aránytalansága. A legnagyobb érdekelttség az Egyesült Királyság és Franciaország. Gyarmat nélküliek: Osztrák-Magyar Monarchia, a Balkán, Norvégia, Svédország, Svájc. Németország többet akart, az Orosz Birodalom pedig a Balkánt (a balkáni kis államok nemrég szabadultak fel az Oszmán Birodalomtól).

Közben:

Forradalom Oroszországban, a cári hatalom megdőntése (az utolsó cár Nyikolaj Alekszandrovics Romanov, vagyis II. Miklós). A monarchia szétesése.

Antant:

Anglia és Franciaország később Oroszország. (Japán, USA, Szerbia, Brazília)

Központi hatalmak:

Németország, Osztrák-Magyar Monarchia, Olaszország, Románia. (Oszmán Birodalom, Bulgária)

Mire a háború elkezdődött Olaszország és Románia az antanthoz állt.

A háború végeredménye:

Magyarország a vesztesek oldalán állt, így viselnie kellett annak következményeit.

Trianoni békeszerződés

Az I. Világháborút lezáró szerződés, amelynek részeként a vesztes Magyarország (mint az Osztrák-Magyar Monarchia egyik utódállama) és a győztes antant szövetség hatalmai között jött létre.

Résztevők: A békekonferencia során megszerkesztett és a győztes hatalmak parancsaként megfogalmazott békeszerződés az Északamerikai Egyesült Államok, a Brit Birodalom, Franciaország, Olaszország és Japán, mint a szerződés szövetséges és társult főhatalmai, Belgium, Kína, Kuba, Görögország, Nicaragua, Panama, Lengyelország, Portugália, Románia, a Szerb-Horvát-Szlovén Állam, Sziám és Cseh-Szlovákország, mint a főhatalmakkal együtt a szövetséges és társult Hatalmak és Magyarország között jött létre.

Tárgyalások kezdete: 1919. június 28. Versailles

Angol miniszterelnök: David Lloyd George

Olasz miniszterelnök: Vittorio Emanuele Orlando

Francia miniszterelnök: Georges Clemenceau

Amerikai elnök: Thomas Woodrow Wilson

Aláírás dátuma: 1920. június 4. (16 óra 32 perc)

Életbelépés: 1921. július 31.

Beneš-dekrétumok

Edvard Benes (Csehszlovákia külügyminisztere) 1920. február 26. beszéde:

A Szent István egykori koronájához tartozó területek uralkodó osztályai által képviselt magyar népet minden szövetséges egyöntetűen a világháború legfőbb segítőjének, ha ugyan nem az első számú felelősének tartja. A magyarok már a háború előtt is azon mesterkedtek, hogy a propaganda minden eszközével elkendőzzék a korábbi magyar kormány és főleg bizonyos arisztokrata kormánykörök tetteit. Am mindezek ellenére a háború folyamán sikerült lelepleznünk a magyar oligarchia valódi lényegét, valamint Magyarországon a háború előtt és alatt uralkodó valódi állapotokat. Az egész világ elborzadt ezeknek a tősgyökeres mongol politikai viszonyoknak a láttán, és megértette, hogy a háborút nem egyedül az egykori Osztrák-Magyar Monarchia végzetes politikája robbantotta ki, hanem sokkal inkább Budapesten, mint Bécsben készítették elő.

Tágabb értelemben a második világháború utáni csehszlovák államiságot megalapozó, 143 elnöki rendelet. Gyakrabban csak azt a 13 jogszabályt nevezik így, amelyek a csehszlovák nemzetállam megteremtése érdekében az ország területén élő németek és magyarok kollektív bűnösségét rögzítették. Az e dekrétumok alapján a német és magyar kisebbséggel szemben alkalmazott bánásmód összeegyeztethetetlen volt az emberi jogokkal, ellentétes volt a nemzetközi jog általános elveivel, a diszkrimináció és a kényszermunka tilalmával, továbbá a tulajdon sérthetlenségének elvével. A dekrétumokat az egykori Csehszlovákia mindkét utódállama, Csehország és Szlovákia is jogrendje részének tekinti. A dekrétumok összeegyeztethetetlenek az Európai Unió Alapjogi Chartájával, a szlovák parlament 2007-ben mégis megerősítette azok sérthetlenségét. (jelenleg is életben van)

Trianon következménye Magyarországra nézve

Az alábbi térképen látható új országhatárok jöttek létre, nem törődve azzal, hogy a határon innen és túl milyen nemzetiségű emberek élnek.

A történelmi visszatekintéssel egy átfogó képet kívántam adni arról, hogyan is jutottunk el a Trianoni Békéig.

Napjainkban 2017.október 15.-től aláírásgyűjtés zajlik a Trianonról szóló nemzeti konzultáció keretében, amelynek során a kezdeményező Magyarok Világszövetsége és az Országos Trianon Társaság, valamint a mozgalomhoz társult szervezetek és személyiségek azoknak a magyar embereknek az aláírását várják, akiknek fáj Trianon, és akik készek fájdalmukat nyilatni, aláírásukkal megerősítve megvallani, készek a trianoni igazságtalanság ellen cselekedni.

Az aláírásgyűjtés kettős:

Az egyik aláírásgyűjtés szokványos, amellyel az aláírók a magyar Kormányt szólítják fel, hogy lépjen fel a nemzetközi politikában a trianoni békeparancs semmisségének kimondatásáért.

A második aláírásgyűjtés során az aláírók tulajdonképpen egy úgymond különleges ügyvédi meghatalmazást írnak alá, amelynek birtokában a meghatalmazottak a Hágai Nemzetközi Bírósághoz, vagy más, illetékes nemzetközi bírósághoz fordulhatnak a trianoni békeparancs semmisségének kimondatása érdekében.

Nem tekinthető-e túlhaladott állapotnak Trianon kérdése?

Mit akarnánk vele elérni? Állítsák vissza a régi határokat? Vagy elég csak elméletben egy bocsánatkérés elfogadása? Széles a skála, csak kérdés, hogy megéri-e?

Bármilyen döntést hozna is a Hágai Nemzetközi Bíróság, az sokaknak nem tetszene és még többeknek zavarná meg az életét.

Egy Európai Unióban fontos-e annyira, hogy ki melyik országhatáron innen, vagy túl tartózkodik? Nem lenne-e idegen az, aki visszakerülne saját országába? Van, aki már itt is és ott is idegennek érzi magát.

A Vízöntő korban nem haladunk-e egy olyan közösség felé, ahol már nem fontosak az országhatárok? Tudunk-e szomszédjainkkal jó viszonyt kialakítani? Olyan viszonyt, ahol működik a megbocsátás, a megbecsülés, az egymás segítése. Elvégre a határon túl is csak emberek laknak.

Kell-e feltétlen a birtokunkban lenni valaminek ahhoz, hogy azt a magunkénak érezzük?

2018.-ban a Vénusz éve többek között a birtoklásról is szól majd. De én remélem, hogy a diplomácia és az egyensúly és harmónia keresése sem lesz elfelejtve.

Felhasznált irodalom:

Wikipédia a szabad enciklopédia

Nemere István: Az út Trianonig

A cikk szó szerinti szöveget tartalmaz, ami dőlt betűkkel van megkülönböztetve.

Bp., 2017. 12. 05.

Ujvári Csilla